

ZZJZ Sombor
Centar za higijenu i humanu ekologiju

“Društvena briga za javno zdravlje grada Sombora tokom 2022. godine”

Naziv programskog zadatka: Program preventivno zdravstvene zaštite vulnerabilnih grupa dece u školskim ustanovama kroz sistemsku kontrolu ishrane i sanitarno-higijenskih uslova

Mesečni izveštaj (maj 2022. godine)

U toku maja meseca 2022. godine uzeto je ukupno 8 uzoraka obroka na mikrobiološku ispravnost i svih 8 su ispunjavali uslove propisane Zakonom o bezbednosti hrane (Sl.Glasnik RS 41/09), i Pravilnikom o opštim i posebnim uslovima higijene hrane u bilo kojoj fazi proizvodnje, prerade i prometa Sl.Glasnik R.Srbije br 72/2010, 62/18 i Vodičem za primenu mikrobioloških kriterijuma koji se nadovezuje na gore navedeni Pravilnik.

U toku maja meseca 2022. godine uzeto je 20 briseva ruku, površina i predmeta u osnovnim školama na teritoriji opštine Sombor. Svi uzeti brisevi su odgovarali higijenskim zahtevima definisanim u Vodiču za primenu mikrobioloških kriterijuma za hranu, Beograd, jun 2011. godine. izuzev jednog brisa radne površine koji nije odgovarao zbog povećanog broja aerobnih mezofilnih bakterija.

U toku maja 2022. godine uzeto je ukupno 10 obroka na energetska vrednost u osnovnim školama na teritoriji opštine Sombor. Energetska vrednost je normirana prema Pravilniku o bližim uslovima za organizovanje, ostvarivanje i praćenje ishrane učenika u osnovnoj školi Sl Glasnik RS 68/2018. Svih 10 obroka su bili hiperkalorični a biohemijska struktura je bila narušena povećanom masom masti. U svih 10 obroka količina soli je bila iznad preporučenih vrednosti.

U periodu od 16.05.2022. do 20.05.2022. ZZJZ Sombor uzorkovao je i analizirao 5 obroka na energetska vrednost i biohemijsku strukturu kao i količinu soli u Školi za osnovno i srednje obrazovanje s domom Vuk Karadžić. Energetska vrednost je normirana u skladu sa Pravilnikom o bližim uslovima za organizovanje, ostvarivanje i praćenje ishrane učenika u osnovnoj školi, Sl. Glasnik RS br 68/2018 i Pravilnikom o standardima kvaliteta ishrane učenika i studenata, Sl. Glasnik RS 67/2011.

U Školi za osnovno i srednje obrazovanje s domom “Vuk Karadžić” analizirano je 5 obroka. Četiri obroka su bila odgovarajuće kalorijske vrednosti, dok je jedan obrok bio hiperkaloričan. Biohemijska struktura obroka bila je zadovoljavajuća u četiri obroka a u jednom je bila narušena povećanom masom masti. Količine soli su veće od vrednosti koje preporučuje SZO za dnevni unos dece uzrasta starijeg od 7 godina u svim obrocima. Kompozicija obroka je zadovoljavajuća.

U periodu od 16.05.2022. do 20.05.2022. ZZJZ Sombor uzorkovao je i analizirao 5 obroka na energetska vrednost i biohemijsku strukturu kao i količinu soli u Domu za decu i omladinu Miroslav Mika Antić . Energetska vrednost je normirana u skladu sa Pravilnikom o bližim uslovima za organizovanje, ostvarivanje i praćenje ishrane učenika u osnovnoj školi, Sl. Glasnik RS br 68/2018 i Pravilnikom o standardima kvaliteta ishrane učenika i studenata, Sl. Glasnik RS 67/2011.

U Domu za decu i omladinu “Miroslav Mika Antić” analizirano je 5 obroka. Jedan obrok je bio odgovarajuće kalorijske vrednosti, tri obroka su bila hiperkalorična a jedan hipokaloričan. Biohemijska struktura obroka bila je narušena povećanom masom masti u dva obroka a povećanom masom i masti i ugljenih hidrata u jednom obroku. U jednom obroku biohemijska struktura je bila narušena povećanom masom ugljenih hidrata a u jednom smanjenom masom ugljenih hidrata. Količine soli su veće od vrednosti koje preporučuje SZO za dnevni unos dece uzrasta starijeg od 7 godina u svim obrocima. Kompozicija obroka je zadovoljavajuća.

U okviru ovog programskog zadatka, Zavod za javno zdravlje Sombor u skladu sa planom, sproveo je i sledeće aktivnosti:

-Sprovedene su aktivnosti na dizajniranju i izradi edukativnog materijala (flajera), povodom obeležavanja *Nedelje zdravlja usta i zuba*

-Dizajnirano je, štampano i distribuirano 100 komada flajera sa edukativnim sadržajem u cilju podizanja svesti o značaju zdravlja usta i zuba

-Na sajtu Zavoda za javno zdravlje objavljen je sadržaju edukativnog karaktera i dati potrebni saveti i preporuke

-Lekari zavoda održali su edukacije u OŠ Gakovo i Ridjica

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ СОМБОР
ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVLJE SOMBOR
РЕПУБЛИКА СРБИЈА- REPUBLIKA SRBIJA
ZOMBORI KÖZEGESZSÉGÜGYI INTÉZET
ÚSTAV PRE VEREJNÉ ZDRAVIE SOMBOR
25000 Сомбор, Војвођанска 47
25 000 Sombor, Vojvođanska

e-mail : office@zzjzsombor.org tel./fax. 025-412-888

Nacionalna nedelja zdravlja usta i zuba „Čuvam svoje zube, ponosim se osmehom“

Od 16 do 22 maja 2022. godine obeležena je XXXII Nacionalna nedelja zdravlja usta i zuba pod sloganom „**Čuvam svoje zube, ponosim se osmehom**“. Lekari Zavoda za javno zdravlje Sombor dr Emilija Mrđanov i dr Nevena Ćuk održale su radionice i edukacije u vrtićima i osnovnim školama u Gakovu i Riđici na kojima su deci prenele znanja o oralnoj higijeni.

Nacionalna nedelja zdravlja usta i zuba se tradicionalno, od 1991. godine, obeležava treće nedelje maja brojnim aktivnostima kao što su javne i druge manifestacije u kojima učestvuje stručna javnost i opšta populacija. Oralno zdravlje je značajan pokazatelj opšteg zdravlja, blagostanja i kvaliteta života i ne predstavlja samo zdravlje zuba već i usne duplje uključujući i zdrav jezik, meko i tvrdo nepce, desni i usne. Bolesti usta i zuba mogu prouzrokovati bol, poremećaje funkcije žvakanja i govora, kao i psihološke probleme, te mogu dugoročno štetno uticati na ukupno zdravlje i blagostanje.

Većina oralnih bolesti i stanja ima zajedničke faktore rizika sa vodećim nezaraznim bolestima (bolesti srca i krvnih sudova, maligne bolesti, hronične respiratorne bolesti i dijabetes). Slogan kampanje „Čuvam svoje zube, ponosim se osmehom“ ukazuje na značaj dobrog oralnog zdravlja za svakodnevne aktivnosti kao što su govor i smeh. Stoga opšte preporuke za očuvanje

oralnog zdravlja koje se naglašavaju u okviru ove kampanje nisu usmerene samo na značaj održavanja adekvatne higijene i redovnih poseta stomatologu, već obuhvataju i preporuke za smanjenje unosa šećera, bezbedno fizičko okruženje, smanjenje ili prestanak konzumiranja alkohola i prestanak pušenja.

Opšte preporuke za očuvanje oralnog zdravlja su:

- briga o zdravlju usta i zuba deteta od rođenja i prva preventivna poseta stomatologu u periodu od šestog meseca do navršene prve godine života
- u zavisnosti od starosti deteta, pranje zuba, pomoć i/ili nadzor nad pranjem zuba deteta od strane roditelja/staratelja do sedme godine života
- održavanje adekvatne higijene, što podrazumeva redovno pranje zuba ujutru i uveče i korišćenje konca za zube
- korišćenje zaštitne opreme za sportske aktivnosti (kaciga, štitnik za zube...)
- redovne kontrole kod stomatologa jednom u šest meseci ukoliko nije potrebno učestalije zbog lečenja i ukljanjanje zubnog kamena od strane stomatologa
- vezivanje sigurnosnih pojaseva u vozilu, kao i pravilno korišćenje dečijih auto sedišta
- izbalansirana ishrana bogata voćem, povrćem i mlečnim proizvodima sa smanjenim unosom šećera (izbegavati unos slatkih gaziranih napitaka i grickalica)
- prestanak ili smanjenje unosa alkohola
- prestanak pušenja

dr Jelena Zelić, specijalista higijene
08.06.2022. ZZJZ Sombor